

УДК 339:658.15

RISK MANAGEMENT METHODS IN INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS: THEORETICAL APPROACHES AND CURRENT TRENDS

МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИНАХ: ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ

Parkhomenko V.V. / Пархоменко В.В.*PhD in Economics, assoc. prof. / к.е.н., доцент**ORCID: 0000-0002-9321-4125**National Academy of Statistics, Accounting and Audit, 1 Pidhirna St., Kyiv, 04107**Національна академія статистики, обліку та аудиту, Київ, Підгірна, 1, 04107*

Анотація. У статті досліджено теоретико-методологічні засади та сучасні тенденції управління ризиками у міжнародних економічних відносинах. Показано еволюцію категорії «ризик» від класичних трактувань до багатовимірного феномена, що охоплює фінансові, політичні, соціальні та екологічні складові. Розкрито сутність ризик-менеджменту як системи превентивних і реактивних заходів, спрямованих на забезпечення стабільності та адаптаційної здатності суб'єктів господарювання. Особливу увагу приділено класифікації методів управління ризиками (традиційні, економіко-математичні та організаційно-управлінські) та їх застосуванню у світовій практиці. Проаналізовано сучасні тренди, зокрема цифровізацію процесів, впровадження інтегрованих систем ризик-менеджменту, використання ESG-підходів, сценарного аналізу та стрес-тестування. Окремо розглянуто можливості адаптації зарубіжного досвіду в Україні, включно з імплементацією міжнародних стандартів ISO 31000 і COSO ERM, практикою Національного банку України зі стрес-тестування банків та перспективами «зелених» інвестицій у контексті післявоєнного відновлення. Отримані результати свідчать про необхідність інтеграції глобальних підходів у національну практику з метою підвищення фінансової стійкості та конкурентоспроможності України.

Ключові слова: ризик-менеджмент; міжнародна економіка; управління ризиками; сучасні тенденції; цифровізація; ESG; сценарний аналіз; стрес-тестування; міжнародні стандарти (ISO 31000, COSO ERM, Basel III); Національний банк України; відновлення економіки України.

Вступ Сучасний розвиток міжнародних економічних відносин супроводжується постійним посиленням невизначеності та турбулентності світової економіки. Глобальні виклики останнього десятиліття – пандемія COVID-19, енергетична та продовольча кризи, посилення кліматичних змін, зростання геополітичної напруженості, воєнні конфлікти та торговельні війни – значно ускладнили умови функціонування міжнародного бізнесу. У цих умовах проблема управління ризиками набуває особливої актуальності, адже від ефективності застосування відповідних інструментів залежить здатність суб'єктів світової економіки забезпечити фінансову стійкість, інвестиційну привабливість і довгострокову конкурентоспроможність [2; 6; 14].

Питання ризиків у міжнародній економіці традиційно розглядаються як у працях класиків економічної науки (Ф. Найт, Дж. М. Кейнс), так і у сучасних дослідженнях міжнародних організацій – Світового банку, Міжнародного валютного фонду, Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), Конференції ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД). Так, у звітах Світового банку акцентується увага на загрозі глобальної рецесії, що зумовлена синхронним підвищенням процентних ставок у провідних економіках світу [13]; у щорічних доповідях Всесвітнього економічного форуму визначаються ключові глобальні ризики, які у найближчій перспективі можуть трансформувати систему міжнародних економічних відносин [14]. У свою чергу, ОЕСР та PwC наголошують на зростанні ролі цифрових технологій, Big Data та штучного інтелекту в прогнозуванні й мінімізації ризиків [5; 8].

Водночас, у науковій літературі спостерігається активізація досліджень, присвячених систематизації та класифікації методів управління ризиками. Зокрема, виокремлюються традиційні методи (уникнення, зниження, передача, прийняття ризику), економіко-математичні (Value-at-Risk, сценарний аналіз, метод Монте-Карло), організаційно-управлінські (страхування, диверсифікація, впровадження міжнародних стандартів Basel III, ISO 31000, COSO ERM). Проте останні роки демонструють перехід від застосування ізольованих підходів до побудови інтегрованих систем ризик-менеджменту, що враховують взаємозалежність фінансових, політичних, соціальних та екологічних факторів [3; 7; 17].

Для України ця проблематика має особливе значення у зв'язку з воєнними діями, блокуванням традиційних експортних маршрутів, зростанням валютних та фінансових ризиків. У відповідь на ці виклики на національному рівні впроваджуються сучасні методи управління ризиками, зокрема стрес-тестування банківської системи Національним банком України [19] та поступова адаптація міжнародних стандартів ESG-звітності [15; 16]. Таким чином, можна зазначити, що Україна не є виключенням із глобальних тенденцій, а, навпаки, активно інтегрується у систему міжнародних практик ризик-менеджменту.

Основний текст

Категорія «ризик» має глибоке історичне коріння й поступово трансформувалася від вузького розуміння як небезпеки або загрози до сучасного трактування як невід'ємного елементу економічної діяльності. Класичні економісти (А. Сміт, Дж. М. Кейнс) розглядали ризик насамперед у контексті невизначеності ринкових умов, тоді як Ф. Найт одним із перших розмежував поняття «ризик» та «невизначеність», зазначивши, що ризик може бути кількісно вимірним, тоді як невизначеність не піддається точній оцінці [2].

У міжнародній економіці ризик пов'язується не лише з комерційною діяльністю окремих компаній, а й із функціонуванням глобальної фінансової системи, міжнародної торгівлі, інвестиційних потоків. Сучасні науковці трактують ризик як багатовимірне явище, що поєднує фінансові, політичні, соціальні та екологічні компоненти, які в умовах глобалізації взаємопов'язані та підсилюють один одного. Так, R. Jalloul, M. El Ghoul і H. Mroueh [6] доводять, що ефективний ризик-менеджмент є ключовим чинником підтримання фінансової стабільності держав, особливо в регіонах з підвищеною геополітичною напруженістю. У звітах Світового банку та Конференції ООН з торгівлі та розвитку підкреслюється, що політичні та екологічні ризики суттєво впливають на міжнародні інвестиційні процеси [11; 13]. Таким чином, можна зробити висновок, що в сучасних умовах ризик необхідно розглядати як інтегрований багаторівневий феномен, який вимагає комплексного підходу до управління.

На думку українських дослідників, ризик-менеджмент виконує подвійну функцію: з одного боку, він є інструментом забезпечення фінансової та організаційної стабільності підприємства, а з іншого – механізмом його адаптації до динамічних змін зовнішнього середовища [16; 17; 18]. Зокрема, В. Дикань та І. Посохов [17] наголошують, що впровадження міжнародних стандартів управління ризиками (ISO 31000, COSO ERM, Basel III) створює методологічне підґрунтя для підвищення стійкості підприємств. П. Коюда та О. Коюда [18] підкреслюють важливість систематизації економічних ризиків і використання кількісних методів для їх вимірювання. В. Балдинюк [16] розглядає ризик-

менеджмент як ключовий інструмент забезпечення ефективності управлінських рішень, тоді як І. Олійник [20] акцентує увагу на його ролі у формуванні адаптивних організаційних структур. Дослідження С. Воробйової [15] доводять, що в умовах воєнного стану ризик-менеджмент виступає критичним механізмом виживання та розвитку комерційних підприємств. Таким чином, сутність ризик-менеджменту можна визначити як інтеграцію превентивних і реактивних механізмів, що забезпечують ефективне функціонування суб'єктів міжнародних економічних відносин у нестабільному середовищі.

У науковій літературі та міжнародних стандартах виокремлюють низку принципів ризик-менеджменту, які забезпечують його ефективність:

- превентивність – орієнтація на прогнозування та попередження можливих загроз;
- системність – врахування взаємозалежності різних видів ризиків;
- інтегрованість – включення управління ризиками у всі рівні та напрями діяльності;
- адаптивність – гнучкість системи ризик-менеджменту щодо змін зовнішніх умов;
- прозорість і комунікація – відкритий обмін інформацією між усіма зацікавленими сторонами [5; 17].

Застосування цих принципів дає можливість сформувати узгоджений підхід до управління ризиками, що відповідає як міжнародним вимогам, так і особливостям національних економік.

У контексті міжнародної економіки доцільно виокремити кілька основних методологічних підходів:

- системний підхід, який передбачає розгляд ризику як елементу складної багаторівневої системи;
- інституційний підхід, що акцентує на ролі міжнародних організацій та нормативних рамок у формуванні механізмів управління ризиками;
- міждисциплінарний підхід, який поєднує економічні, фінансові, правові, соціологічні та екологічні аспекти;

- кількісно-аналітичний підхід, що ґрунтується на використанні статистичних та математичних методів для оцінки ймовірностей реалізації ризиків [3; 7; 20].

Таким чином, теоретико-методологічні засади ризик-менеджменту формують підґрунтя для його практичного застосування в міжнародних економічних відносинах, а також створюють можливості для подальшої інтеграції України у світові економічні процеси.

Визначені теоретико-методологічні засади ризик-менеджменту дають змогу перейти до аналізу класифікації методів, що застосовуються у міжнародній економіці. Різні підходи до управління ризиками обумовлені рівнем розвитку фінансових ринків, специфікою діяльності суб'єктів господарювання та масштабами загроз, з якими стикається глобальна економіка.

Найбільш поширеним є поділ методів на три основні групи: традиційні, економіко-математичні та організаційно-управлінські [5; 16]. Кожна з цих груп має свої особливості, переваги й обмеження, що визначає доцільність їх використання у конкретних умовах (таблиця 1).

Традиційні методи управління ризиками сформувалися ще у другій половині ХХ ст. і залишаються актуальними дотепер. Вони включають уникнення ризику, зниження ризику, передачу ризику та його прийняття. Наприклад, у міжнародній торгівлі компанії часто використовують страхування вантажів як інструмент передачі ризику, тоді як відмова від високоризикових контрактів є проявом уникнення ризику.

Однак традиційні методи здебільшого мають реактивний характер і не завжди здатні забезпечити достатній рівень захисту в умовах глобалізації та цифровізації. Саме тому наукова думка поступово зміщується до використання більш складних, кількісних інструментів.

Економіко-математичні методи базуються на використанні статистичних та імітаційних моделей для кількісної оцінки ризиків. Серед них – метод Value-at-Risk (VaR), який широко застосовується у банківському секторі для оцінки можливих втрат з певною ймовірністю; сценарний аналіз, що дозволяє

моделювати альтернативні траєкторії розвитку подій; метод Монте-Карло, що дає можливість прогнозувати розподіл можливих результатів інвестиційних рішень.

Таблиця 1 – Класифікація методів управління ризиками у міжнародній економіці

Група методів	Сутність	Можливі сфери застосування	Переваги	Обмеження
Традиційні	Базові підходи, спрямовані на уникнення, зниження, передачу або прийняття ризику	Відмова від високоризикових контрактів; страхування вантажів у міжнародній торгівлі	Простота застосування; відпрацьованість практики	Обмежена ефективність у глобалізованому середовищі; реактивний характер
Економіко-математичні	Кількісна оцінка ризиків із використанням статистичних і моделювальних інструментів	Value-at-Risk у банківському секторі ЄС; метод Монте-Карло для оцінки інвестиційних проектів	Висока точність прогнозування; обґрунтованість рішень	Потребують великого масиву даних; складність розрахунків
Організаційно-управлінські	Системні механізми зниження ризиків на основі диверсифікації, страхування, хеджування та стандартів	Диверсифікація портфеля інвестфондів; впровадження Basel III у банках; ISO 31000 на підприємствах	Можливість інтеграції у корпоративне управління; відповідність міжнародним стандартам	Висока вартість впровадження; потреба у кваліфікованому персоналі

Ці методи надають більш точну інформацію для ухвалення управлінських рішень, проте потребують значних обсягів даних та високої кваліфікації аналітиків [3; 6; 7]. У результаті вони найчастіше використовуються у фінансовому секторі та міжнародному інвестуванні.

Разом із тим, навіть найсучасніші кількісні методи мають обмежене практичне значення без належного організаційного супроводу. Це зумовлює важливість третьої групи методів – організаційно-управлінських.

До організаційно-управлінських методів належать страхування,

диверсифікація, хеджування, а також впровадження міжнародних стандартів управління ризиками – ISO 31000, COSO ERM, Basel III/IV. Вони орієнтовані не лише на локальне зменшення ризиків, а й на створення інтегрованих систем ризик-менеджменту у межах корпорацій і фінансових установ. Наприклад, диверсифікація інвестиційного портфеля широко застосовується інвестиційними фондами, а впровадження стандартів Basel III стало обов'язковим для банківських систем багатьох країн.

Застосування цих методів вимагає високого рівня організаційної зрілості та значних фінансових витрат, але водночас забезпечує довгострокову стійкість і відповідність міжнародним вимогам [2; 17; 18].

Таким чином, класифікація методів управління ризиками демонструє широкий спектр інструментів, що поєднують прості превентивні заходи з високотехнологічними моделями та організаційними механізмами. Це створює підґрунтя для переходу до аналізу сучасних тенденцій їх застосування у міжнародній економіці.

Розвиток міжнародних економічних відносин у XXI ст. супроводжується глибокими трансформаціями, які істотно змінюють як характер ризиків, так і методи їх подолання. Класичні інструменти дедалі частіше виявляються недостатніми для реагування на нові виклики глобальної економіки. Це зумовлює зростання ролі сучасних тенденцій ризик-менеджменту, які поєднують технологічні інновації, інтегрований підхід і орієнтацію на стійкість (resilience).

Цифровізація ризик-менеджменту є одним із ключових трендів використання цифрових технологій для ідентифікації та моніторингу ризиків. Застосування Big Data, штучного інтелекту та машинного навчання дає змогу прогнозувати кризові ситуації на основі аналізу великих масивів інформації, що раніше було недосяжним. За даними дослідження PricewaterhouseCoopers (PwC), у 2023 році 62 % компаній у світі інтегрували цифрові технології у процеси ризик-менеджменту, тоді як у країнах Центральної та Східної Європи цей показник становить лише 40–50 % (рис. 1) [9].

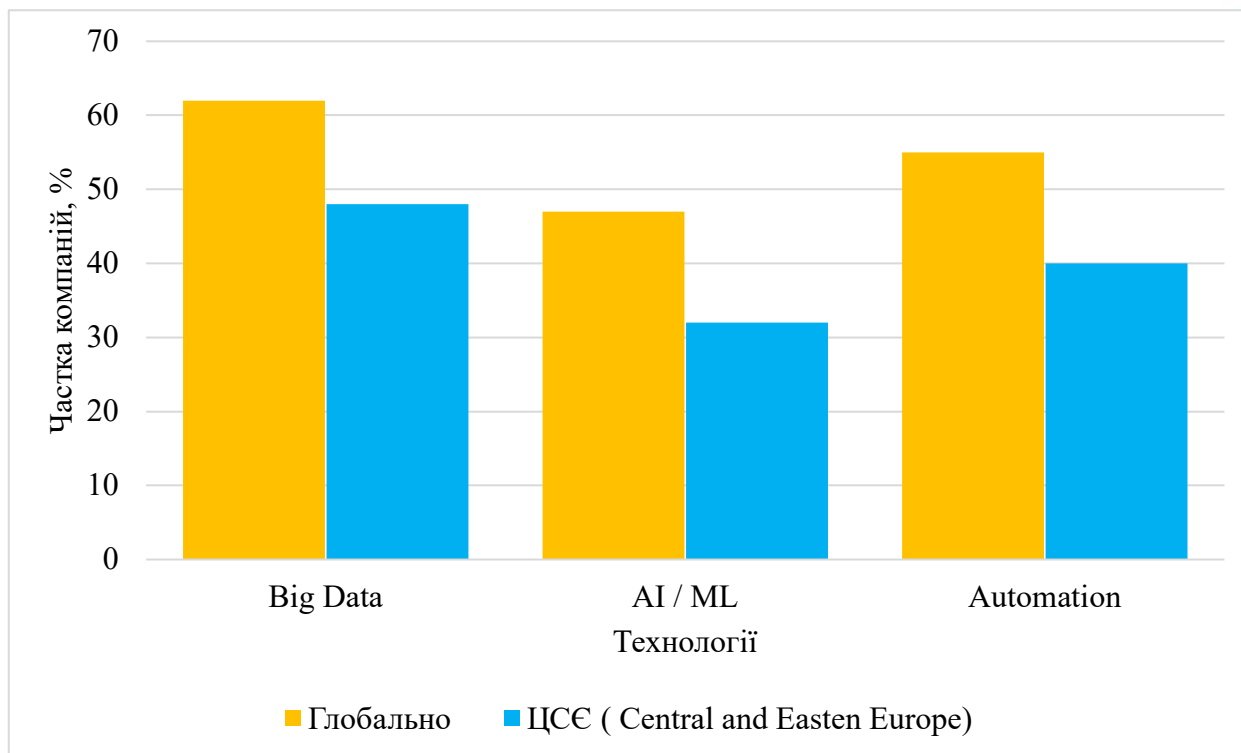

Рисунок 1– Використання цифрових технологій у ризик-менеджменті (PwC, 2023)

Джерело: побудовано автором на основі [9]

Інтегровані системи управління ризиками. Другим трендом є перехід від фрагментарного застосування окремих методів до інтегрованих систем ризик-менеджменту. Модель COSO ERM розглядає управління ризиками як частину корпоративного управління, що охоплює стратегічний, операційний, фінансовий та комплаєнс-рівні. За оцінками Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР, OECD), понад 70 % транснаціональних корпорацій впровадили інтегровані моделі Enterprise Risk Management. Прикладом є компанія *Siemens*, яка застосовує комплексну систему COSO ERM у понад 200 країнах світу [8].

ESG-фактори та стійкість (resilience). Зростає роль екологічних, соціальних і управлінських факторів (ESG) у визначенні ризиків та стратегій їх мінімізації. За даними Конференції Організації Об'єднаних Націй з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД, UNCTAD), у 2023 році обсяг глобальних «зелених» інвестицій перевищив 1,4 трлн дол. США, а кількість країн, що впровадили обов'язкову ESG-звітність, зросла до 83 (рис. 2) [11].

Рис. 2. Глобальні інвестиції у «зелені» проекти (UNCTAD, 2015–2023)

Джерело: побудовано автором на основі [11]

Зростання значення сценарного підходу. Ще однією тенденцією є розширене використання сценарного аналізу та стрес-тестування. Світовий банк (World Bank) активно застосовує сценарне прогнозування глобальної економіки (оптимістичний, базовий і песимістичний сценарії). У свою чергу, Національний банк України (НБУ) у 2023 році провів стрес-тестування 20 найбільших банків, результати якого показали, що навіть у разі песимістичного сценарію понад 80 % установ зберігають достатній рівень капіталу (при мінімальній нормативній межі 10%) (рис. 3) [19].

Таким чином, сучасні тенденції у сфері ризик-менеджменту свідчать про перехід від традиційних та фрагментарних методів до комплексних, технологічно орієнтованих систем, які забезпечують не лише зниження загроз, а й формування нових конкурентних переваг. Це створює підґрунтя для активного використання зарубіжного досвіду в Україні, який розглянемо нижче.

Сучасні тенденції у сфері ризик-менеджменту, що спостерігаються на глобальному рівні, демонструють перехід від фрагментарного застосування окремих методів до побудови інтегрованих, технологічно орієнтованих систем. Україна, будучи частиною світового економічного простору, не може залишатися

осторонь цих процесів. Навпаки, масштабні виклики, зумовлені воєнними діями, фінансовою нестабільністю та потребами відновлення економіки, актуалізують необхідність адаптації та впровадження зарубіжного досвіду.

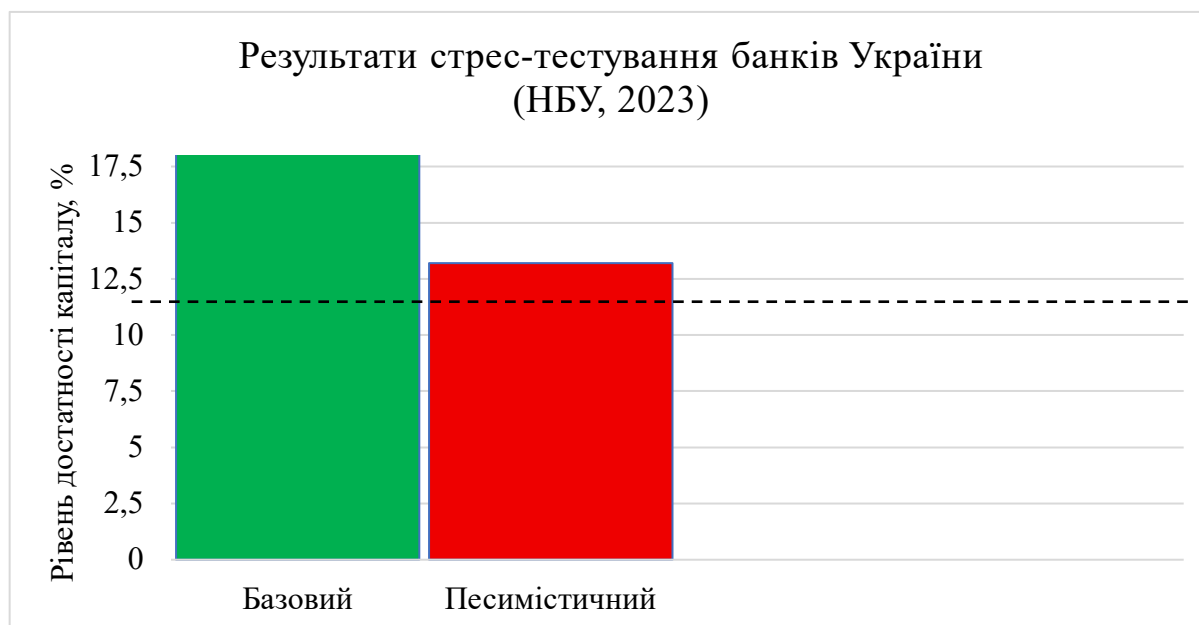

Рис. 3. Результати стрес-тестування банків України (НБУ, 2023)

Джерело: побудовано автором на основі [19]

Одним із ключових напрямів є застосування стрес-тестування банківської системи, що активно використовується центральними банками Європейського Союзу та США. Національний банк України (НБУ) із 2018 року проводить регулярні стрес-тести, а у 2023 році перевірів стійкість двадцяти найбільших банків до валютних та кредитних шоків. За базовим сценарієм середній показник достатності капіталу становив 18,5 %, за песимістичним — 13,2 % при нормативному мінімумі 10 %. Це відповідає світовій практиці й свідчить про зростання стійкості банківської системи (рис. 3) [19].

Іншим важливим напрямом є інтеграція міжнародних стандартів ризик-менеджменту, таких як ISO 31000 та COSO ERM. За результатами наукових досліджень, близько 25–30 % великих українських компаній уже використовують або впроваджують ці стандарти, що свідчить про поступову адаптацію світового досвіду [17; 18]. Водночас близько 70 % підприємств поки що обмежуються базовими традиційними методами, що створює потребу у ширшому поширенні

міжнародних практик.

Значної актуальності набуває й ESG-підхід, що передбачає врахування екологічних, соціальних та управлінських факторів. За даними Конференції Організації Об'єднаних Націй з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД, UNCTAD), у 2023 році обсяг глобальних «зелених» інвестицій перевищив 1,4 трлн доларів США, а кількість країн, що впровадили обов'язкову ESG-звітність, сягнула 83 [11]. Україна також декларує намір інтегрувати ESG-принципи у свою стратегію відновлення: у межах Плану відновлення до 2030 року очікується залучення понад 50 млрд доларів США у сферу «зеленої» енергетики та інфраструктури. Це створює сприятливі умови для інтеграції у світові інвестиційні потоки.

Вітчизняні дослідники також підкреслюють важливість імплементації зарубіжного досвіду. Зокрема, В. Л. Дикань та І. М. Посохов [17] наголошують, що міжнародні стандарти управління ризиками формують методологічне підґрунтя для зростання фінансової стійкості підприємств, а С. І. Воробйова [15] акцентує на необхідності адаптації сценарного аналізу до умов воєнного стану. Це підтверджує, що Україна рухається у напрямі поступової інтеграції глобальних підходів до ризик-менеджменту у власну практику.

Отже, використання зарубіжного досвіду управління ризиками в Україні є не лише доцільним, а й необхідним. Воно дозволяє підвищити стійкість фінансової системи, адаптувати економіку до глобальних викликів та створити умови для сталого відновлення й інтеграції у світове господарство.

Висновки Управління ризиками у міжнародних економічних відносинах є одним із ключових чинників забезпечення фінансової стійкості та конкурентоспроможності суб'єктів господарювання. Проведене дослідження дозволяє зробити низку узагальнень.

По-перше, категорія «ризик» пройшла складну еволюцію від сприйняття як небезпеки до сучасного трактування як багатовимірного явища, що охоплює фінансові, політичні, соціальні та екологічні компоненти. Це підтверджується як міжнародними дослідженнями (Ф. Найт, Світовий банк, ЮНКТАД), так і вітчизняними науковими напрацюваннями.

По-друге, ризик-менеджмент розглядається не лише як набір інструментів для зниження ризиків, а й як інтегрована система управління, що виконує стабілізаційну та адаптаційну функції. Українські дослідники (В. Л. Дикань, І. М. Посохов, П. М. Коюда, В. Балдинюк, С. І. Воробйова) підкреслюють його роль у формуванні стійких і адаптивних організаційних структур.

По-третє, класифікація методів управління ризиками охоплює традиційні, економіко-математичні та організаційно-управлінські підходи. Кожна з груп має свої переваги й обмеження, проте сучасні тенденції засвідчують перехід до їх комплексного використання в межах інтегрованих систем ризик-менеджменту.

По-четверте, аналіз сучасних тенденцій засвідчив зростання ролі цифровізації (big data, AI, автоматизація), впровадження інтегрованих систем (COSO ERM, Basel III), розширення сценарного аналізу та стрес-тестування, а також підвищення значення екологічних, соціальних та управлінських факторів (ESG). Саме ці тенденції формують нову парадигму ризик-менеджменту у глобальній економіці.

По-п'яте, Україна поступово інтегрує зарубіжний досвід, адаптуючи міжнародні стандарти ISO 31000, COSO ERM, практику стрес-тестування банківської системи та орієнтуючись на принципи ESG. Впровадження таких підходів є необхідною умовою підвищення фінансової стійкості національної економіки та залучення міжнародних інвестицій у процес відновлення.

Отже, можна зазначити, що ефективний ризик-менеджмент у міжнародних економічних відносинах формується на перетині теоретико-методологічних засад, сучасних інноваційних тенденцій та практичного використання зарубіжного досвіду. Для України цей процес має стратегічне значення, оскільки він безпосередньо впливає на перспективи відновлення економіки, інтеграцію у глобальні ринки та зміцнення конкурентоспроможності.

Література

1. Bakalo, I. Stress Testing the Banking System of Ukraine // Scientific Bulletin of Kherson State University. Series "Economic Sciences". – 2024. – № 4. – С. 112–

124.

–

Режим

доступу:

<https://journals.oa.edu.ua/Economy/article/download/4274/3923/7280>

2. Basel Committee on Banking Supervision. Basel III: Finalising post-crisis reforms. – Basel: Bank for International Settlements, 2017.

3. Dai, Y.-S., Luo, K.-H., Zhang, Z.-W. Multiscale Risk Spillovers in Global Financial Markets [Электронный ресурс] // arXiv. – 2025. – Режим доступа: <https://arxiv.org/abs/2501.15173>

4. Diuba, I., Murina, A. The NBU Approach to Stress Testing the Ukrainian Banking System [Электронный ресурс]. – ResearchGate, 2015. – Режим доступа: https://www.researchgate.net/publication/345719108_The_NBU_Approach_to_Stress_Testing_the_Ukrainian_Banking_System

5. ISO 31000:2018. Risk management – Guidelines. – International Organization for Standardization, 2018.

6. Jalloul, R., El Ghouli, M., Mroueh, H. The Impact of Risk Management on Countries in the MENA Region // Journal of Risk and Financial Management. – 2025. – Vol. 18, № 5. – С. 243. – DOI: <https://doi.org/10.3390/jrfm18050243>

7. McKinsey & Company. Risk and Resilience Insights [Электронный ресурс]. – New York: McKinsey, 2024–2025. – Режим доступа: <https://www.mckinsey.com/capabilities/risk-and-resilience/our-insights>

8. OECD. OECD Business and Finance Outlook 2023: Artificial Intelligence in Business and Finance. – Paris: OECD Publishing, 2023.

9. PwC. PwC's Global Risk Survey 2023 [Электронный ресурс]. – London: PricewaterhouseCoopers, 2023. – Режим доступа: <https://www.pwc.com/gx/en/issues/risk-regulation/global-risk-survey.html>

10. Ramskyi, V. Implementation of Basel III and Stress Testing of Ukrainian Banking System // International Journal of Innovative Science, Engineering & Technology. – 2018. – Vol. 7, Issue 2. – С. 15–20. – Режим доступа: https://ijiset.com/vol7/v7s2/IJISSET_V7_I2_03.pdf

11. UNCTAD. World Investment Report 2023: Investing in Sustainable Energy for All. – New York; Geneva: United Nations, 2023.

12. World Bank. Global Economic Prospects. – Washington, DC: World Bank, 2024.

13. World Bank. Risk of Global Recession in 2023 Rises Amid Simultaneous Rate Hikes [Електронний ресурс]. – Washington, DC: World Bank, 2022. – Режим доступу: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2022/09/15/risk-of-global-recession-in-2023-rises-amid-simultaneous-rate-hikes>

14. World Economic Forum. The Global Risks Report 2023 [Електронний ресурс]. – Geneva: WEF, 2023. – Режим доступу: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Global_Risks_Report_2023.pdf

15. Воробйова, С. І. Ризики, що впливають на функціонування комерційних підприємств під час військового стану в Україні, та сценарії їх мінімізації // Науковий вісник ПДАБА. – 2023. – № 2. – Режим доступу: <https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1119>

16. Балдинюк, В. Ризик-менеджмент як інструмент управління // Економіка та суспільство. – 2022. – № 38. – Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2861>

17. Дикань, В. Л., Посохов, І. М. Дослідження міжнародних стандартів управління ризиками [Електронний ресурс] // Репозитарій НТУ “ХПІ”. – 2021. – Режим доступу: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/b909e8ed-1ded-475c-947b-74bfb1bdafb98/content>

18. Коюда, П. М., Коюда, О. П. Економічні ризики: поняття, сутність, підходи до класифікації // Економічний розвиток і держава. – 2023. – № 2. – С. 46–52. – Режим доступу: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/1046>

19. Національний банк України. НБУ затвердив методологію стрес-тестування банків у 2025 році [Електронний ресурс]. – 2025. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-zatverdiv-metodologiyu-stres-testuvannya-bankiv-u-2025-rotsi>

20. Олійник, І. В. Управління ризиками в системі формування адаптивних

організаційних структур // Економіка та управління підприємствами. – Полтава: ПУЕТ, 2021. – Режим доступу: https://puet.poltava.ua/index.php/economics/user/setLocale/uk_UA?source=%2Findex.php%2F economics%2F article%2F view%2F 248

Abstract. *The article examines the theoretical and methodological foundations and modern trends of risk management in international economic relations. It highlights the evolution of the “risk” category from classical interpretations to a multidimensional phenomenon that encompasses financial, political, social, and environmental components. Risk management is presented as a system of preventive and reactive measures aimed at ensuring stability and adaptability of business entities. Particular attention is paid to the classification of risk management methods (traditional, economic-mathematical, and organizational-managerial) and their application in global practice. Modern trends are analyzed, including the digitalization of processes, the implementation of integrated risk management systems, the use of ESG approaches, scenario analysis, and stress testing. The possibilities of adapting foreign experience in Ukraine are considered, including the implementation of international standards ISO 31000 and COSO ERM, the practice of stress testing banks by the National Bank of Ukraine, and the prospects for “green” investments in the context of post-war recovery. The results indicate the necessity of integrating global approaches into national practice in order to strengthen Ukraine’s financial resilience and competitiveness.*

Keywords: *risk management; international economy; risk governance; modern trends; digitalization; ESG; scenario analysis; stress testing; international standards (ISO 31000, COSO ERM, Basel III); National Bank of Ukraine; Ukraine’s economic recovery.*